

Перелік посилань:

1. Онісіфорова В.Ю., Болотова Т.М. Сучасні аспекти управління кадровою безпекою підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*: зб. наук. праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2020. №1 (24). С.133-140.

2. Нестеренко В.Ю., Сідельнікова В.К. Міжнародна трудова міграція як визначний сучасний аспект розвитку національної економіки України. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*: зб. наук. праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2022. № 2 (29). С. 56-63.

3. Онісіфорова В.Ю., Остапенко Л.О. Корпоративне медичне страхування як інструмент соціального розвитку колективу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. №10/2. С. 15-17.

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Новак У.П., канд. екон. наук, доцент

Мандрик В.О., канд. екон. наук, доцент

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

У теперішніх умовах для сталого розвитку суб'єкти господарювання повинні мати значний фінансовий резерв, що забезпечує фінансову стійкість і платоспроможність, на які безпосередньо впливають фінансові результати їх діяльності. У разі недостатньої прибутковості або збитковості діяльності зростає ризик неплатежів і нездатності суб'єктів господарювання виконувати свої фінансові зобов'язання. Прибуток у сучасних умовах є основним джерелом фінансування діяльності підприємств, спонукаючи розширене відтворення та розв'язання соціальних проблем не лише на рівні окремих підприємств, але й на рівні держави загалом.

В умовах поглиблення кризових процесів в економіці України важливими стають дослідження причинно-наслідкових зв'язків, пов'язаних з формуванням фінансових резуль-

татів українських підприємств, їх оцінюванням, прогнозуванням та досягненням позитивного результату.

Дослідженню питань аналізу фінансових результатів підприємств присвятили наукові праці багато українських вчених, зокрема такі, як Буряк П.Ю., Кіндрацька Г.І., Коробов М.Я., Подольська В.О., Цалко Ю.С., Чумаченко М.Г. та інші вчені-економісти.

Функціонування підприємств має значний вплив як на добробут власників, споживачів, так і на економічну ситуацію в країні через сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів у державний бюджет. Тож розглянемо тенденції розвитку українських підприємств та і проаналізуємо їх фінансові результати (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансові результати до оподаткування підприємств за 2017-2021 рр. (млн. грн.) [1]

Роки	Фінансовий результат до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості	фінансовий результат	у % до загальної кількості	фінансовий результат
2017	274831,6	72,8	674386,5	27,2	399554,9
2018	429129,3	74,3	746530,5	25,7	317401,2
2019	664849,8	74,0	933160,0	26,0	268310,2
2020	303219,3	71,4	848622,7	28,6	545403,4
2021	1119261,7	73,3	1352088,2	26,7	232826,5

Як бачимо з наведених даних, обсяг фінансових результатів до оподаткування українських підприємств щороку збільшується за винятком 2020 року, що спричинено карантинном через пандемію Covid-19. При цьому бачимо приблизно стабільне співвідношення підприємств, які отримували прибуток і підприємств, які отримували збиток. Так, питома вага підприємств, які отримували прибу-

ток за 2017-2021 рр. коливається в межах 71,4-74,3%, а питома вага підприємств, які отримували прибуток за 2017-2021 рр. – в межах 25,7-28,6%.

Для розуміння того, які підприємства є прибутковими, а які збитковими, користуючись даними Державної служби статистики [1], наведемо фінансові результати до оподаткування підприємств у розрізі видів економічної діяльності за 2021 рік (табл. 2).

Таблиця 2

Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності у 2021 р. (млн. грн.)

Вид економічної діяльності	Фінансовий результат	Прибуток	Збиток
сільське, лісове та рибне господарство	239982,5	248315,2	8332,7
промисловість	449515,3	541747,4	92232,1
будівництво	8370,6	17691,5	9320,9
торгівля; ремонт автотранспортних засобів	145861,9	184883,9	39022,0
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	31246,8	60112,5	28865,7
тимчасове розмішування й організація харчування	5347,2	7002,7	1655,5
інформація та телекомунікації	34002,5	40332,8	6330,3
фінансова та страхова діяльність	128070,5	136851,7	8781,2
операції з нерухомим майном	16729,4	35632,3	18902,9
професійна, наукова та технічна діяльність	44370,1	50700,2	6330,1
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	9477,1	14159,8	4682,7
освіта	126,7	541,4	414,7
охорона здоров'я	8466,7	12320,0	3853,3
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-2608,4	1345,1	3953,5
інші види послуг	302,8	451,7	148,9
Усього	1119261,7	1352088,2	232826,5

Як свідчать наведені дані, у 2021 р. найбільш прибутковими були такі види економічної діяльності: деякі галузі промисловості (40,1%), сільське, лісове та рибне господарство (18,4%), оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (13,7%) і фінансова та страхова діяльність (10,1%), а збитковими – деякі галузі промисловості (39,6%), оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (16,8%) і транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (12,4%).

Динаміка чистого прибутку, який отримали українські підприємства за 2017-2021 рр. (у 2017 р. – 168752,8 млн. грн., у 2018 р. – 288305,5 млн. грн., у 2019 р. – 523779 млн. грн., у 2020 р. – 68054,9 млн. грн., у 2021 р. – 885276,5 млн. грн.) [2] ще раз підтверджують негативний вплив пандемії на українську економіку.

Збільшення прибутку є результатом ефективного управління та злагодженої господарської діяльності підприємств. Постійне отримання прибутку неможливе без оптимізації виробничої діяльності підприємства, причому важливу роль відіграють зовнішні чинники, вплив яких не завжди можна повністю врахувати та мінімізувати. Лише стабільно високий прибуток підприємств дає змогу вчасно поповнювати доходи державного бюджету, що сприяє фінансуванню різних соціальних програм і, як наслідок, зростанню економічної активності держави.

Перелік посилань:

1. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/fin_new/fin_new_u/arh_fr_ed_u.htm;

2. Формування чистого прибутку (збитку) підприємств за видами економічної діяльності. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/fin/fchpr/fchpr_u/arh_fchpr_ved_u.htm.